

Szerkesztési iroda:

Nagy-Becekerék,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecekerék, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecekerék, 1899.

XXVIII. évfolyam. 162. szám.

Hónapról áruk:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hóra ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap estl 5 óráig.

Kedd, július 18.

Tanintézetek.

Nagybecekerék, július 18.

I. A főgimnázium.

Az iskolai év véget ért. Itt is; mint a polgári év végén, minden rendezett háztartásban elkészül a zárómérleg. A tanintézetek a mérleget összeállítják „értesítő” alakjában, melyben az intézet évtörténetén kívül kintüntetik tanár és tanítvány 10 hónapi sáfarkodásának eredményét.

Eddigi szokásunkhoz híven ismertetni akarjuk intézeteink évi jelentésének főbb adatait, hogy a nagyközönség iskoláink állapotáról tájékozódhat. Kezdjük a dolgot városunk legelső intézetén, a főgimnáziumon.

A Balácsi igazgató által összeállított beható évi jelentést sikerült értekezési vezeti be „Házi-nevelés és gimnázium” címén, melyet Z. a. Gyula tanár sokévi tapasztalatainak tárházából merítve, kiváló pedagógiai szakértelemmel állított össze.

Ezen értekezés midőn egyrészt a gimnáziumi nevelés-tanítás rendszerének és munkásságának alapelveit ismerteti, figyelemre méltó irányelveket is nyújt a gyermekek házi nevelésére, hogy az az iskolával egyöntetű legyen.

Az igazgatóság az ilyen értekezések meghonosítása által igen hasznos dolgot mivel. Mert hiszen az értesítő nem tisztán a tanulók és hatóságok, hanem főleg az érdekelt szülők számára készül, kik színéről-nyire úgy sem láthatják az iskola munkáját.

Az ily tárgy értekezések által a nagyközönség sokkal jobban ismerkedik meg az iskola üdvös munkájával, mint a kizárólag tudományos irányú cikkek és a tanterv pusztá közlése által.

A szülői ház és iskola kölcsönös megismerése pedig a méltánylást és az üdvös együttműködés természetes kapcsát szüli és megszünteti az elfogultságból eredő előítéleteket. Bárha a szülők is mindjobban

megszívlelnék ez értekezésben foglaltakat és gyermekeik nevelésében a tanárral karöltve működven, megkönnyítenék annak amugy sem könnyű feladatát.

Átérve az értesítő statisztikai adataira, kiténik, hogy az intézetet az idén 268 tanuló látogatta, tehát 10 el kevesebb mint a múlt tanévben.

Ezen lényegtelen apadás mellett előnyösen tűnik szembe az, hogy a tanulók az egyes osztályokban sokkal arányosabban oszlanak meg, mint eddigéig. Mert, míg azelőtti évek során át az első osztályba 70—80 tanuló iratkozott be és ugyan akkor rendszeresen csak 6—8 tanuló tett érettségi vizsgát, az idén a tanulók a következőképp oszlottak meg: Az I. osztályba beiratkozott 50 tanuló, a II-ba 45, a III-ba 36, a IV-be 28, az V-be 31, a VI-ba 30, a VII. és VIII-ba 24—24 tanuló. Azelőtt az első osztály 80 tanulója közül alig a fele ért fel csak a IV. osztályig is. Nagy része még előbb hagyta ott „a tudomány felszentelt csarnokát” és iparos, kereskedő vagy más gyakorlati pályára lépett, mely pályáknak a gimnázium alsó osztályai pedig sehoggy sem képezik előkészítő iskoláit. Arra, hogy a tanulók létszáma a legközelebbi években szintoly arányosan fog megoszlani az egyes osztályok között, némi garanciát nyújt azon szép eredmény, hogy az I. osztályban 6, a II-ban 0, a III. és IV-ben 3—3, az V. és VI-ban 0, a VII-ben 1, az egész intézetben tehát összesen csupán 13 tanuló lett osztályismétlésre utalva.

Itt el nem mulaszthatjuk felemlíteni, azon örvendetes és valóban ritka tény, hogy az idén 24 jelentkező közül 23 sikerrel állotta ki az érettségi vizsgát és csak egy tanuló lett 3 óra visszatartatva.

Mindezen adatokkal pedig azért foglalkozunk oly behatóan, mert az említett szép tanulási eredmény azon halvány reményt ébreszti bennünk, hogy a gim-

názium legutóbb némileg megtisztult a hivatlan elemektől és többnyire csak oly tanulók keresik fel a leendő tudósok iskoláját, kik hajlamuk és tehetségükkel fogva oda valók.

A statisztikai táblázat szerint a megvizsgált 251 tanuló között volt 129 helybeli, 122 vidéki, továbbá 247 nyilvános és 4 magántanuló. Vallás szerint volt: 127 róm. kath., 2 gkath., 43 gk., 11 ág. ev., 22 ev. ref. és 46 izr. Anyanyelv szerint volt: 150 magyar, 56 német, 12 román, 31 szerb horvát és 2 bolgár. Csak magyarul tudott 45, magyarul beszélt mind a 251 megvizsgált tanuló. Előmenetelre nézve volt: 24 jeles, 48 jó, 132 elégséges. Javító vizsgát tehet 34, osztályismétlésre utaltatott 13 tanuló.

Az intézet évtörténete szól a vallás-erkölcsi és fegyelmi ügyekről, az iskola ünnepélyeiről és gyászáról, a gyakorlóiskola működéséről és az egészségi állapotról, mely a lefolyt évben kedvezőtlen volt a fellépett ragályos betegségek miatt. Továbbá megemléskzik az évi jelentés azon örvendetes tényéről, hogy a lefolyt tanév elején felépült az intézet díszes tornacsarnoka, miáltal az ifjuság céltudatos testi nevelésének egyik régi hiánya lett megszüntetve.

Hogy az intézet teljes mértékben fejlesztesse tanulóinak egészségét és testi erejét, még egy ifjusági játszóhelyre volna szükség, melynek létesítése tárgyában Wlassics közokt. miniszter nemrég kibocsátotta üdvös rendelkezését. Ismerve városunknak a tanügy terén oly sokszor tanúsított áldozatkészségét, reméljük, hogy legközelebb ennek létesítése által is emelni fogja intézeteink színvonalát.

Mulasztást követnénk el, ha meg nem emlékeznénk az intézeti „deáksegélyező-egylet” lefolyt évi működéséről. Ezen üdvös intézmény létesítése óta 6951-35 frt alaptőkét és 1065 forint értékű tankönyvet gyűjtött össze és a

A „TORONTÁL” tárcája.

Klára — Klárikája.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

(Vége.)

A legelső vasárnapon kirándultunk Vödrös úrral és Klárika leányával.

A mint elindultunk, egyenesen a legmagasabb hegynek vettük utunkat. A picike, a hogy emelkedtünk, belesimpaszkodott az én karomba.

Minő bohó, pajkos dolgokat fecsegtünk.

— Láska — mondtam neki, — maga mindig eszembe juttatja az én első szerelmemet.

— Az első szerelmét? Miért?

— Első szerelmemnek a tárgyát is Klárikának hívták.

— Szép volt? beszéljen róla!

— Oh régen volt, már elmúlt husz éve.

— Husz éve! Kiáltott fel Klárika. Hisz akkor maga még gyermek volt.

— Persze, vagy 18 esztendő lehettem.

Klára négy évvel idősebb volt mint én, de azért nagyon szerettük egymást. Sokszor ígérte is, hogy megvár. Hanem egy nap mégis máshoz ment nőül. Hűtlen lett. Láska, milyenek a nők! ... Azért kérde, szép volt-e? Oh szép volt. De nem olyan szép mint maga ...

— Sokszor volt azóta is szerelmes, kérdezte Klárika kis szünet után.

— Nem, csak ...

— Csak?

Haboztam.

Ő rém nézett és észre vette zavaromat, elpirult, lesütötte szemét.

Megsejtette talán gondolatomat. Megértette azt, a mit nem mertem neki még megmondani?

Hosszu szünet után szólalt csak meg.

— Csudás egy érzés az a szerelem ugy-e?

— Oh csudás! És ki akartam fejteni, hogy a szerelem micsoda csudás, édes érzés, hanem ő ekkor hátra fordulva, szinte megrémülten kiáltott fel:

— A papa!

— Az ám, a papa. Elmaradt, vajjon hová lett? Kiáltozni kezdettünk, melyet az echó megtízszerezve adott vissza, de választ nem kaptunk.

— Csak nem érte baj! mondta Klárika aggódva.

— Oh dehoggy. Nem győzte, hogy lépést tartson velünk. Végre is, ha az ember 100 kilón felül jóval többet nyom ...

— Az igaz! Szegény papa!

— Majd utolér bennünket.

Mentünk tovább. Nagyon szerettem volna, valami okosat, valami szépet mondani. Nem voltam képes rá.

Mikor aztán végre felértünk a hegytetőre,

megpillantottuk Vödrös urat, aki nagykeservesen haladt előre felfelé az uton. Messzire volt még.

— Klárika, — szólaltam meg hirtelen, — Ön azt kérdezte tőlem az imént, voltam-e már szerelmes azóta is. Akarja-e, hogy őszintén feleljek?

Ő csak rém nézett. Én pedig megragadtam a kezét. A szemébe néztem és remegő hangon szóltam:

— Szerelmes vagyok Klárika. Szeretem Önt, szeretem s tiszszér mondom, hogy szeretem!

Ha Vödrös uram történetesen pár perc múlva utolér bennünket, megpillanthatott volna egy kipirult arcú, a szeretem szó által szívében ért leányt, aki keblemre rejtette fejét és türte, hogy karjaimba zárjam, hogy csókoljam két rózsás arcát, homlokát. Mikor hazaérkeztünk a kirándulásról, táviratot küldöttem doktor barátomnak: A távirat szavai:

„Doktor barátom, tudassa velem táviratilag, a boldog szerelem soványit-e? Válasz fizetve.”

* * *

Harmadnapra ünnepélyes formában jelentem meg Vödrösnek.

— Hozta Isten! Szólt s nyújtotta kezét. Nagyon pompás dolog, hogy eljött, legalább csinálunk egy tárdlit.

— Szívesen, feleltem neki, hanem előbb kérésemet adjam elő.

mellett évenként nagyobb segélyeket osztogat ki.

A lefolyt tanévben 962 frtot gyűjtött össze az egyesület, amiből 305 frtot fordított ruhaneműk és 141 frtot tankönyvek beszerzésére. Ebből 36 tanulót ruhaneműekkel és ugyanannyit ingyen tankönyvekkel látott el az egyesület és ezen üdvös működése által lehetővé tette, hogy a szegénysorsu, de tehetséges tanulók is élvezhessék az iskolázatás jótéményeit.

Ezen, és az értesítő igen sok más adata arról győz meg minket, hogy a nagybecskereki főgimnázium mint mindig, úgy az idén is tökéletesen megfelelt azon várakozásnak, melyet a nagyközönség hozzá, mint vármegyénk legelső tanintézetéhez fűzött.

Torontálvármegye júniusban.

— Egy havi közigazgatás. —

Nagybecskerek, július 18.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta Rónay Jenő főispán elnöklete alatt rendes havi ülését, melyen jelen voltak dr. Dellimanics Lajos alispán, Poroszkay Béla főügyész, dr. Mihálovics Ödön árvászéki elnök, Steinbach Antal tanfelügyelő, dr. Chudovszky Géza kir. ügyész, dr. Plechl Szilárd főorvos, Láng Ferenc pénzügyi tanácsos, Hegedűs János anyakönyvi felügyelő, Faur Kornél, az államépítészeti hivatal főnöke, Szépfly Elemér aljegyző, a bizottság jegyzője, továbbá gróf Karátsanyi Jenő, Tallián Béla, Babics József, Jankó Agost, Steinitzer Géza és dr. Mangold Samu bizottsági tagok.

Először is a munkásügyi albizottságba Vécsey István helyébe megválasztott dr. Mangold Samu.

Dr. Chudovszky kir. ügyész tette még szóvá, hogy Torontálvármegyében az utóbbi időben feltűnő sok a magzatelhajtási eset, azért is kéri a közigazgatási bizottságot, utasítsa a főszolgabírákat, illetve a községeket, hogy legyenek ezen a téren óvatosak és körültekintők, a mi által elejét lehet majd venni sok bűnnek.

A bizottság ezután áttért a jelentések tárgyalására.

A pénzügyigazgatói jelentés szerint 1899. év június havában befolyt egyenes adóban 61.346 frt, hadmentességi díjban 317 frt. A lefolyt június hónap a befizetés a múlt év hasonló havához képest egyenes adónál 5.528 frttal kedvezőtlenebb, hadmentességi díjnál 71 frttal kedvezőbb.

A hátralékok állása június végén a következő volt: egyenes adóban 2,141.734 frt, had-

mentességi díjban 124.551 frt. A hátralék a múlt év június végével fenmaradt hátralékkal szemben az egyenes adónál 974.156 frttal, a hadmentességi díjnál 23.729 frttal apadt.

A közegészségügyi viszonyok június havában is kedvezőek voltak. A ragályos betegségek ezen hónapban is csak kis kiterjedéssel és számmal fordultak elő. Bejelentettek 64 vörheny, 14 diphteritisz 7 typhus és 164 kanyaró esetet. A közönségesen mutatózó csuzos és hurutos bántalmak is ritkábban fordultak elő. Egészségügyi intézkedésként fölemlíthető, hogy Szabadkán, Szegeden és Budapesten az őszszel trachoma kurzusok fognak tartatni, melyekre 47 megyebeli orvos jelentkezett.

A tanfelügyelő jelenti, hogy a földmivelésügyi miniszter saját tárcája terhére Sándoregyháza telepítvényes községben egy új állami óvoda épületet, Torontál-Erzsébetlak telepítvényes községben pedig egy 2 tanteremből és 1 tanítói lakásból álló állami iskolai épületet, ezenfelül az utóbbi községben egy állami kisdudóvoda épületet emeltetett. Ezen új tanintézetek szeptember hó 1-én nyílnak meg. — Weiner Simon nagyikindai hitfelekezeti tanító nyugdíjaztatott. Több tanító nyugdíjaztatása folyamatban van. — Tarras, Starcsova, Homolicz, Sándoregyház, Szeferkerin, Mokrin, Valkány, Oroszlámos, Majdán, Rábé, O-Béba, Kübekháza, Gyála, Szerb-Keresztur, Katalinfalva, Bégaszentgyörgy, Ittvárnok, Csősztelek, Felső-Muzslya, Német-Czernya, Torontál-Erzsébetlak, Lukácsfalva, Roggendorf, Magyar-Czernya, Kis-Tószeg, Nagy-Tószeg és Istvánföld községekben részint Steinbach tanfelügyelő, részint Sziklay és Máthé segédtanfelügyelők 41 iskolát 99 tanteremmel, ezenfelül 16 óvodát 16 tanteremmel látogattak meg. A magyar nyelvet minden iskolában tanítják.

Az államépítészeti hivatalfőnök jelenti, hogy az összes állami közutak hengerelt szakaszai kifogástalan, a hengereletlen szakaszok pedig kielégítő állapotban vannak. A törvényhatósági közutak hengerelt szakaszai általánoságban szintén jó, a kavicsolt szakaszai pedig kielégítő állapotban vannak. — Torontálvármegye Csenta községében folyó év július hó 11-én postahivatal lépett életbe, mely közönséges és ajánlott levelek, 500 frt belföldre, külföldre pedig a nemzetközi egyezményben megállapított összegű postautalványok, utánvételek és postai megbízások felvételével, kézbesítésével, kifizetésével, illetve közvetítésével foglalkozik s egyúttal mint postatakarékpénztári közvetítő hivatal működik. A csentai postahivatal a perlaszi posta-távirda hivattal naponta közlekedő gyalogküldönc-járatral van összekötve. A t. h. é. vasutak Klári állomásán is új postahivatal lépett életbe. Ezen

postahivatal kézbesítési kerületébe Horvát- és Szerb-Klári községek tartoznak.

A királyi ügyész jelenti, hogy a felügyelete alatt álló fogházban van jogerejűleg fegyházra elítélve 9 férfi, börtönre 12 férfi, 1 nő, elzárásra itélve 2 férfi, itéletlen vizsgálati fogoly 7, felebbezés alatt áll 8. A rabmunkából befolyt a munkások részére 35 frt 95 kr., az állam részére 41 frt 30 kr. Az elhasznált munkanapok száma 911.

A félévi bizottsági jelentések betérjesztése végett a legközelebbi közig. bizottsági ülés augusztus 28-án lesz.

HIREK.

Tájékoztató.

Július 30. Rendkívüli megyei közgyűlés
Augusztus 28. Közigazgatási bizottság.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is. Naponta zuhany-fürdő.

— **Személyi hir.** Braun Vilmos p. ü. tanácsos, pénzügyigazgató tegnap este szabadságáról visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A dologi végrehajtások.** Torontálvármegye közig. bizottsága tegnapi ülésében Tallián Béla és Rónay főispán elnök indítványára kimondotta, hogy a legközelebbi ülésen konkrét javaslat terjesztendő elő az ügyészségnek a dologi végrehajtást illetőleg követendő eljárására nézve.

— **Az árvások tevékenységi kimutatása.** Az 1899. év április elsejétől 1899. évi június hó végéig befolyt, kiosztott és elintézett árvaijegyek statisztikája Torontálvármegye árvászekénél a következő: A 14 előadó részéről március végével maradt elintézetlenül 434. Ettől kezdve június végéig befolyt 15.844. Ezekből elintézetett ülésekből 6168, ülésen kívül 9618, marad tehát július elsejéről elintézetlen 492.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter Nikolicz Fedor báró, főrendiházi tagnak, a magyar kir. államvasutak Fehértemplom állomásától a Nera folyó völgyén Szászabánya és Bozovics érintésével Jabloniczáig, valamint Bozovicstól egyfelől Rudarián át a Pregeda hegy lábáig, másfelől Steierlakig és Szászabányánál való elágazással Jámon át Versecig vezetendő gőzmozdonyu, szabványos, esetleg keskeny nyomtávú helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Uj apácák Magyarországon.** Az „Alkotmány” írja, hogy a Rómában nemrég alapított Salvatoria-rend három nővére tegnapelőtt özv. Szápáry Gézáné grófné meghívására Muraszombatra érkezett, hol a grófné egy külön házában apácákat kíván megtelepíteni, kik a növevelés és közjótékonyosság terén a vidék javára lesznek hivatva működni.

— **A Petőfi-ház.** Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a Petőfi ház dolgában ma a következő leiratot intézte a székesfőváros tanácsához:

„Halhatatlan költőnk, Petőfi Sándor halálának félszázados fordulója alkalmából — mint a tekintetes tanács előtt is tudva van — felmerült a terv, hogy Petőfi-ház néven épület emeltessék, melyben Petőfinek és több nagy íróinknak ereklyéi őriztessenek. A terv kivitelében fáradozó Petőfi-társaságnak a legnagyobb készséggel megígértem, hogy e szép gondolat megvalósítására irányuló törekvésekben magam is részt veendő. Első lépés gyanánt legyen szabad a tekintetes tanács figyelmét is különös nyomatékkal felhívnom e kegyeletes tervre, kérve, hogy a mennyiben a Petőfi-társaság a Petőfi ház elhelyezése céljából szükséges telek kijelölése és átengedése érdekében a tekintetes tanácshoz — a hazafias és kegyeletes mozgalmak mindig oly buzgó támogatójához — fordul, a terv létesülését szokott áldozatkészségével előmozdítani sziveskedjék.”

— **A tartalékosok jelentkezése mozgósítás esetén.** A honvédelmi miniszter a következő körrendeletet bocsátotta ki: „A védtörvény-utasítás II. és III. részének a nem tényleges állományú legénységnek mozgósítás esetén való bevonulásánál a községi előjárónál leendő jelentkezésére vonatkozó határozványainak módosítását illetően a közös hadügyminiszter azzal egyetértőleg a következőket rendelem: A magyar korona országában és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban tartózkodó nem tényleges állományú legénység mozgósítás esetén a tényleges szolgálatra való bevonulásánál a tartózkodási hely községi előjárójánál elvileg nem köteles jelentkezni. Csak azok, a kik, honvédigazolványi okmány, vagy behívó-jegy birtokában nincsenek s a kiknek bevonulása alkalmával a vasutat vagy gőzhajót kell igénybe venni, kötelesek elmenetelük előtt az igazoló-

Vödrös ur csodálkozva nézett reám s aztán kezével intett, hogy foglaljak helyet.

— Tessék! — szolt mellém ülve.

— Uram, szoltam helyzetemhez illő komolysággal, talán nem tévedek, a midőn azt mondom, hogy rövid ismeretségünk dacára is, birom szives barátságát.

— Bizonyára, bizonyára.

— Ez bátorit fel arra, hogy előadjam kéresemet.

Pauza — de nagy.

Vödrös ur rám nézett. Én ránéztem. Végre aztán előhozakodtam kéresemmel.

— Uram! Igaz szivből sugallott elhatározásomból megkérem leánya kezét.

— Mit, a leányom kezét?

— Hát . . .

— Ugy van uram, mi szeretjük egymást!

Vödrös ur fel és alá sétált a szobában.

— Barátom, kevés gondolkodás után szólt meg. Bocsássa meg, ha hamarjába szóhoz se tudok jutni . . . A dolog annyira meglepett, hogy . . .

Aztán megfogta a kezemet.

— Hiszen tudja barátom, szolt, nekem nem lehet kifogásom, ha szeretik egymást, legyenek egymáséi. De hát a feleségemnek is van beleszólása a dologba.

— Természetesen.

— A feleségem a napokban ide érkezik, ha

neki sincs kifogása ellene, én szivesen adom áldásomat.

Képzhetők, milyen türelmetlenséggel vártam a mamát, a ki néhány nap múlva csakugyan meg is érkezett. Minő izgatottsággal mentem el Vödrösékhez a válaszáért, azt már kedves olvasó, leírni nem tudom.

Beléptem, ott állottam a mama előtt. Komolyan rám nézett, én meg remegve néztem reá, mintha a halálos ítélet kimondását várnám és egyszerre felkiáltottunk:

— Klára!

— Károly!

Ő volt, Klára, az én első szerelmem tárgya, a hűtlen, a ki ígérte, hogy megvár s im máshoz ment nőül.

— Micsoda viszontlátás!

Klára, Vödrös neje meg volt hatva, megszorította a kezemet és csak annyit mondott:

— Károly, hitte volna-e akkor, hogy én leszek az anyósa?

* * *

A kedvező választ megkapva, egy óra múlva kimentem a vasuti állomáshoz és a következő táviratot adtam fel: A szerelemnél jobb kura az elsoványodásra nincs; jobb a marienbadeni fürdőnél. Doktor, ezennel meghivlak a lakodalmamra.

Néra.

jegyért a községi előjárónál jelentkezni, továbbá kötelesek mindazon bevonulók, kiknek gőzhajót kell használniok, a főlveteli hajóállomás községi előjárónál jelentkezni, a kitől a gőzhajóval való utazáshoz a szükséges utalványt kapják. A megszállott tartományokban tartózkodó nem tényleges állományu legénységnek bevonulását illetőleg az eddigi intézkedések maradnak érvényben.

— **Halálozás.** Egy derék, jóra való kereskedővel, egy lelkes magyar emberrel kevesebb van tegnap óta: Fuchs Sándor nagybecskereki kereskedő hosszas betegség után meghalt. A megboldogult nemcsak a becskerekeli kereskedői világnak volt agilis tagja, de mint szép műveltségű, széles látókörű ember, élénk részt vett a közügyek vezetésében is s különösen szakkérdésekben igen szívesen hallgatták az ő felszólalásait a városi képviselőtestületben. Már néhány évvel ezelőtt mutatkozott az azelőtt Herkules természetű izmos férfiúnál a tüdővész első szimpptomái s dacára annak, hogy ismételtén kikérte előkelő orvosi kapacitások tanácsát, és felkereste a világ leghíresebb gyógyhelyeit, — baja csak folyton nőtt, míg tegnap a halál megváltotta szenvedéseitől. Halála a legszelebb körökben igaz, őszinte részvétet kelt. Fuchs Sándort ma délután 3 órakor temették el, mely alkalomból nagy számú, előkelő gyászközönség jelent meg az elhunytak nádor-utcai házában. A hallgatóságot mélyen meghatotta Lewin Herman főként szívhöz szóló éneke. Ugy a kaszinó, mint a Lloyd társulat épületére, melyeknek tagja volt, valamint a Népbankra, hol választmányi tisztséget viselt, kitértek a gyászlobogót. A család a következő jelentést adta ki:

Özv. Fuchs Sándorné szül. Waldner Berta úgy sajt, mint az alulírottak és számos rokonai nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy szeretett férje Fuchs Sándor eltévedt 46-ik és boldog házasságának 21. évében f. hó 16-án este 1/8 órakor jobblétre szenderült. A megboldogult hült tetemeit e hó 18-án délután 3 órakor fogják a halottas házból a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Aldás és béke lengjen porai felett! Nagy-Becskekere, 1899. július hó 17-én. Fuchs Vilmos, Fuchs Lajos, Fuchs Béla, Fuchs Nándor, Fuchs Ilonka gyermekei; özv. Waldner Julia anyósa; Schöffler Mórné szül. Fuchs Netti, Fuchs Bernát testvérei; Schöffler Mór sógor; Fuchs Bernátné szül. Poor Mari sógorné.

— **Rózsák.** Puha, zöld legyezős karjaikkal egymást átölelve, mosolygó fejüket összehajtván, mint boldog, szerelmes párok simulnak egymáshoz az íróasztalra állított virágvázában.

A leeresztett redőkön keresztül vékony, aranyos sávokban szűrődik be a napfény a hűvös homályos szobába. A rózsák megrezzenek, amint a napsugár meleg csókja hamvas, piros arcukhoz ér, mintha végigfutna testükön az első csók édes, gyönyörteljes borzongása...

S a mint piros, bársonyos szirmaik megcsillannak a belopózó verőfényben, a dolgozószoba szivarfüstös levegője egyszerre megtelik a friss virágok kábitó, édes illatával. Künn fölhangzik a végigrobogó kocsik zaja, a külső világ lármája lasanként elcsöndül amint a rózsák zibbasztó, kellemes lehellete betölti a szoba szögleteit, széthullámszik a könyves polcokon és föl-szivja az íróasztalon félbehagyott kézirat nedves betűit.

Ismerik az álmokat, miket a rózsák kedves, jóleső illata ébreszt föl a lélek rejtett, mélyeséges redői között? A szív, mely odakünn, az élet rohanó árában kifárad és elfásul a folytonos küzdelmek alatt, megreszket a nyíló virágok illatának puha érintésére; az eltemetett álmok és szakadozott remények titkos sirjából visszatérnek a meghalt ábrándok s az elmúlt órák édes, elfeledett emlékei.

A rózsák meggyógyítják a lélek elrejtett, fájdalmas sebeit. A La Francen pompás virágai, melyek üdék, mint egy menyasszony édes arca s a Malmaison álmódó, emlékeztetőszerű szirmai, melyek fehérék, mint egy szép asszony puha karjai, visszahozzák a szívbé az elmúlt csókok, az elfeledett eskük és az első ölelések lángoló gyönyöreit.

Könyes szemű, szomorú nők, tüzzetek triss rózsát panaszos, dobogó szívetek fölé. Kibontott hajatok szétomló selymét hinstétek tele a bol-

dogság mámorító, gyönyörtü virágaival s behunyt szemetek pilláiról fölszárítja a csillogó könyveket a rózsák jóságos, drága illata.

A rózsák visszahozzák a szinompás boldog álmokat a könyvek és kétségek helyébe. Visszahozzák az álmokat és boldogsággal töltik el a szerelmes nők szívét, akik érzik, hogy az élet közömbös, hideg és hazugnak, de igaznak maradnak örökké a lélek gyönyörtü álmai.

— **Bucsujárás Radnára.** Évről-évre fölkeresik a hívők nagy számmal Mária-Radna kegyhelyét, hogy Magyarország patronájához könyörögjenek. A temesvári bucsusok folyó hó 24-én indulnak Radnára Magyar Pál theol. tanár vezetése alatt, aki a székesegyházban e napon predikál is.

— **A belgák Nagybecskereken.** Szabóm, suszterem, a divatárus és a kalapos testületileg jelentek meg nálam.

— Uraim! Türelem. A türelem rózsát terem!

— Nem akarunk konkurenciát csinálni a becskerekeli kertésznek, — jegyezte meg szellemesen a suszterem.

— Tehát, önök nem akarnak várni? . . . Ez nem szép dolog önöktől. Dreyfusné öt évig várt a férjére . . .

— Ön nem Eötvös Károly, hogy nekünk a Dreyfus ügyről prelegáljon, — vélekedett a divatárus.

— Sajnálom, hogy követeléseiknek nem tehetek eleget, hacsak önök nem támogatnak engem abban, hogy biztos ekzsisztenciát teremtek magamnak.

— Biztos ekzsisztenciát önnek? De hogyan?

— Hogyan? Miként?

— Lehetséges volna?

Hitelezőim most türelmetlenebbül lesték szavaimat, mint számláik kiegyenlítését.

— Van egy eszmém, — kezdettem újból a beszédet

— Abból nem lehet megélni. Pénz kell a magyaroknak, — mondotta a kalapos.

— Épen arról akarok beszélni. Ezennel felkérem önöket, hogy vegyenek számomra egy hold földet . . .

— Tréfa ez, vagy komoly dolog? . . .

— Csak higgadtan barátom! Önök bizonyára hallották, hogy Belgiában annyi a pénz, hogy az állam nem győzi építeni a pénzmagtárakat, a hol a temérdek aranyat és ezüstöt elhelyezik. Sok helyütt a magánlakásokból kidobták a butort és pénzeszközökön alusznak és esznek.

Az utóbbi időben azonban újból szaporodott a belgák pénze, azt sem tudják már, mit csináljanak vele, ezért a temérdek sok pénz egy részét el akarják hozni Nagybecskerekre és Torontálba, a hol gyárakat létesítenek. Kérem vegyenek számomra egy hold földet. Határozottan bírom a belgák ígretét, hogy tulajdonom három gyárat fognak felállítani másfél millió forgalommal. Ha marad még hely, azon a tanyai rendszert léptetik életbe és akkor gyártulajdonos és tanyatulajdonos leszek . . .

Nem folytathattam a beszédet. Hitelezőim eltávoztak miközben nem barátságos módon kiáltották:

— A járásbírósnál találkozunk!

— **Szini előadás.** A „Délmagyarországi színművészeti képezde“ növendékei az igazgatóság vezetése mellett hat előadást rendeznek N. Kikindán a „Nemzeti szállóban.“ Az estélyek során a dráma, operett és opera remekeiből vett jelesebb részletek bemutatásán kívül színre kerülnek a következő darabok: szombaton „Virágfakadás“, vasárnap Valami hibája van, hétfőn Gratulálók, kedden Mogyó fényképek, szerdán Az apósok, csütörtökön A dicsőség bajjal jár.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekerekre, illetve Nagy-Becskekerekről.

Érvényes 1899. május hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zsombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.29.

Zsombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 6.27, éjjel 10.21.

Csösztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskerekeli (nknbvt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 8.00, délelőtt 10.00, délután 4.31,

Pancsova felé: reggel 8.02, este 6.20.

Alibunár és Zsombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31,

Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.

Zsombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 2.00, este 7.05.

Csösztelek felé: éjjel 2.50 (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskerekeli (nknbvt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

TÁVIRATOK.

Egy szertár lángokban.

Budapest, július 18. (A „Torontái“ eredeti távirata) A nyugati pályaudvar műhelyeinek szertárai lángokban állanak. A tüzet egy órakor vették észre. Több kertület tűzoltósága buzgólkodik a vészes elem elfojtásán.

A szerbiai állapotok.

Budapest, július 18. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Zimonyból jelentik: A szerb hivatalos lap közli, hogy Gruits, Nikolits és Gjaja volt radikális képviselők, kik eddig rendelkezési állományban voltak, nyugdíjaztattak. Ezen nyugdíjazás kizárja a jövőben való reaktiválást.

Gyilkos pék.

Budapest, július 18. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Fiuméből telegrafálják: Egy városi kocsmában Sdravje Antal pék kenyérrigységéből összeszólalkozott Cvetresnig Mátyás nevű társával s mielőtt még megakadályozták volna Sdravje kést rántva társára rohant s öt szurást ejtett rajta. Cvetresnig vértől boritva nyomban összeesett s rövid negyed óra alatt kiszendvedett. A gyilkos egész hidegvérrel kísérte társát, amint hordágyon vitték, egész Urizio oszterijáig, a hol a rendőrség öt letartóztatta, s most a királyi ügyészség börtönében várja méltó büntetését. A gyilkos pék a rendőrségnél tartott vallatásnál kijelentette, hogy azért ölte meg társát, mert folyton fenyegette. A gyilkosság nagy felháborodást keltett a városban.

A pestis ellen.

Budapest, július 18. (A „Torontái“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, az egészségügyi bizottság elhatározta, hogy pestis betegek részére külön városi kórházat rendez be.

Walsin nyilatkozata.

Budapest, július 18. (A „Torontái“ ered. távirata) Párisból jelentik: A „Matin“ közli Walsin-Eszterházy nyilatkozatát, melyben elbeszéli, hogy a bordereaut ő írta Sandherr parancsára. Schwarzkoppen ezredes akkor Berliuben volt, a bordereaut tehát a lakására küldték. Távollétében azonban a kapus fülkéjében lefoglalták. Eszterházy szerint a bordereaut azért gyártották, hogy anyagi bizonyítékaik is legyenek Dreyfus ellen, mert erkölcsi bizonyítékaik már voltak. Mercier, Boisdreffre és Gonse ismerték a készítés módját. Nyilatkozata végén kijelenti Walsin, hogy Dreyfus elitélése törvénytelen volt ugyan, de igazságos.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1899. július 18.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára		
		frtől	frtíg		frtől	frtíg	
Bánsági	ó	76	9.35	9.45	80	9.70	9.80
Tiszavidéki	„	76	9.35	9.45	80	9.70	9.75
Pestvidéki	„	76	9.20	9.30	80	9.60	9.70
Bácskai	„	76	9.30	9.35	80	—	—
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	7.05	7.15		
„	„	másodrendű	—	6.90	7.00		
Árpa	„	takarmány	60—62	5.90	6.30		
„	„	égetni való	62—64	5.70	5.90		
„	„	sőrfőzésre való	64—66	6.50	7.00		
Zab	„	—	39—41	5.85	6.00		
Tengeri	ó	bánsági	—	4.50	4.60		
„	„	másnemű	—	5.00	5.25		

Határidő-üzlet.

Budapest, július 18. (A nagybecskerekeli Lloyd-társulat távirata.) Buzában a forgalom lanyha. Kötetett:

Buza októberre	8.40—	8.41
Rozs októberre	6.71—	6.72
Zab októberre	5.47—	5.48
Tengeri júliusra	4.73—	4.74
Tengeri augusztusra	4.77—	4.78
Tengeri 1900 májusra	—	—
Repece augusztusra	12.25—	12.35

VASUT-ÜGY.

82978/99. sz.-hoz. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a jövő 1900. évben, esetleg 3 éven át szükséges fém-, acél- és vasnemű-anyagok szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 8-nak déli 12 óráig beértesztendők, a bántópenz pedig folyó év augusztus hó 7-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrásy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1899. július hóban.

Az igazgatóság.

1.23900/26.819/CV.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsiokban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m.: bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműk, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

Szeged állomáson f. évi július 19-én 9 órakor.

Arad " " " " " 28-án 9 " "

Budapest, 1899. július havában.

Az igazgatóság.

Hirdetések.

4702. tk. 1899. szám.

647-1.1

Árverési hirdetmény és feltételek kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Ugrinov Milán javára 74 frt 28 kr. tőke, ennek 1897. évi november hó 16-tól járó 5% kamata, 27 frt 22 kr. eddigi, 7 frt 64 kr. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881. évi 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében Zarity Alexa t.-szigeti lakos ellen a torontál-szigeti 1527. sz. tkvben felvett:

II. dülő 82 hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 216 frt;

III. dülő 82 hrsz. 2 hold I. oszt. szántóra 222 frt;

III. dülő 7 hrsz. 1 hold szántóra 78 frt;

hrs. nélküli 30 □-öl kertre 3 frt;

hrs. nélküli 800 □-öl szőlőre 160 frt;

hrs. nélküli 400 □-öl kertre 46 frt

becsárban az árverést elrendeli és azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés T.-Sziget község-házában 1899. augusztus 9-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint T.-Sziget községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

3. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1899. évi május hó 24-én.

Toth,
kir. aljbiró.

5918. tkvi szám 1899.

642-1.1

Árverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Czeppeczauer Károly szt.-györgyi lakos végrehajthatóan Laub Kristóf nagybecskereki lakos végrehajtást szenvedő elleni 175 frt 59 kr. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Nagybecskerek község 359. számú tkvben 662-664. hrsz. a. felvett 383. ösz. ház 640 □-öl beltelek, tehát a végrehajtáson kívül álló társ tulajdonos Laub Angelia jutaléka is 464 frt kikiáltási áron 1899. évi augusztus hó 22-ik (huszonketedik) napjának d. e. 10 órájára ezen kir. tvszék tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenné, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alól is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 46 forint 40 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántópenznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. tvszék tkvi irattárában s Nagy-Becskek város tanácsánál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi május hó 29-én.

Dr. Selymessy,
kir. törvényszéki bíró.

4867/99. tkvi szám.

620-1.1

Árverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán D. Radda Ignác pancsovai lakos javára 190 frt tőke, ennek 1897. november 1-től 6% kamata, 23 frt 30 kr. eddigi, 9 frt 85 kr. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. és 156. §-a értelmében Milosev Milos csentai lakos ellen a csentai 1347. számú tkvben foglalt:

1. II. d. 50 hrsz. 3 hold I. oszt. szántónak Milosev Milos nevének álló 1/3 részre 73 forint.

2. III. d. 50 hrsz. 3 hold I. oszt. szántónak ugyanazon 1/3 részére 151 frt 66 krajcár.

3. IV. d. 50. hrsz. 2 750 hold I. oszt. kaszáló egészben 171 frt.

4. V. d. 50. hrsz. 1425 □-öl II. oszt. kaszáló egészben 11 frt.

5. 92 hrsz. 1-1270 hold II. oszt. kaszáló egészben 21 frt.

6. VI. d. 50 hrsz. 800 □-öl II. oszt. kaszáló egészben 100 frt.

7. hrsz. nélküli 100 □-öl kertre 16 frt.

8. 297 hrsz. 366 □-öl szőlőre 54 frt.

9. 298 hrsz. 550 □-öl kertre 44 frt.

10. 37 hrsz. 725 □-öl II. oszt. kaszálóra 7 frt.

11. hrsz. nélküli 200 □-öl kertre 16 frt.

12. hrsz. nélküli 200 □-öl szőlőre

44 frt becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Csenta község-házánál 1899. évi augusztus hó 10-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Csenta községben kifüggesztett és megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1899. évi május 27-én.

Toth,

kir. aljbiró.

A központi szolgabírótól.

7535. szám. 1899.

645-3.3

Pályázati hirdetmény.

T.-Erzsébetlak községben lemondás folytán megüresedett s 60 frt készpénzfizetés és minden szülésnél való segédkezésért 1 frttal díjazott községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek, felhívom a pályázókat, hogy képesítésüket s eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket f. évi augusztus hó 1-éig hozzám annnyival is inkább adják be, mert a később beérkezett kérvényeket figyelembe nem veszem.

Nagy-Becskekereken, 1899. évi július hó 7-én.

Daniel,

főszolgabíró.

Bérbeadás.

A Hunyady-(fő-)utca 508/9. sz. házunkban az eddig Kanischa Mór által bérben tartott, lakással összekötött pékműhely, esetleg ismét pékműhelynek azonnal vagy f. évi augusztus hó 1-től kezdve bérbe adandó.

Torontálmezei
takaré- és hitelbank.

618-3.3

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének Fiókraktára Nagybecskerek, Bégapart.

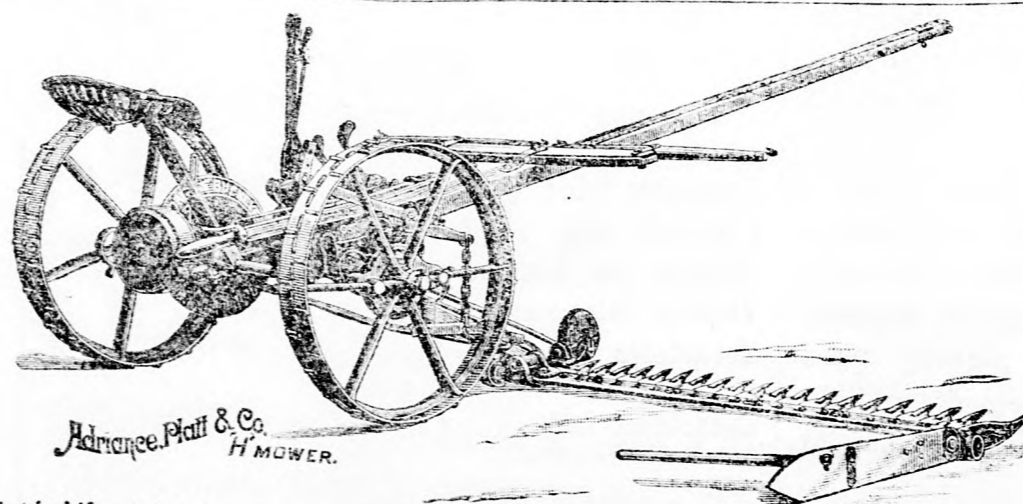
Az

Adriance Platt & Co.

Poughkeepsie, New-York,
amerikai gépgyárosok

magyarországi vezérképviselői

Hogy az elszállításoknál fennakadás ne történjék, kérjük a megrendeléseket már most a Torontálmezei Gazdasági Egyesülethez Nagybecskerek címeze megtenni.

Adriance Platt & Co.
H.MOWER.

fűkaszáló,

marokrakó,

kéveköto

aratógépekben.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

504b-20.19